

Т. С. Гиріна

доктор наук із соціальних комунікацій, доцент
професор кафедри журналістики та української філології та культури
e-mail: hirinatyana@gmail.com, ORCID: 0000-0001-9727-6190
Національний університет державної фіскальної служби України
Університетська вулиця, 31, м. Ірпінь, Україна, 08201

ЕКСПЛІКАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ У ВІДЧИТАХ НА РАДІО ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ У 1933 Р.

Мета статті – простежити особливості розмовних радіопрограм, організовуваних українцями в країнах Північної Америки в 1933 р.

Методологія дослідження ґрунтується на використанні загальнонаукових методів аналізу, синтезу, а також дедуктивного та спостереження; імплементації історіографічного, методу моніторингу архівних джерел, кліпінгу окремих повідомлень за заданими параметрами пошуку, контент-аналізі майже ста виявлених матеріалів за темою розвідки.

Результати. Встановлено пріоритетність музичного контенту над розмовним в ефірі радіопрограм, створюваних українцями в США та Канаді в 1933 р. Серед тематики поодиноких неперіодичних відчитів – військова звитяга українців на різних етапах національної боротьби, жертвність та героїзм окремих українців, творча спадщина відомих в Україні та поза її межами митців (найчастіше письменників і композиторів). Особливу увагу приділяли подіям на Батьківщині, актуалізації українського порядку денного на глобальній політичній арені, що особливо загострилося голодом у країні. Рідше в ефірі таких радіопрограм можна було почути жартівливі сценки у формі скетчів на розважальну чи гостру соціально-політичну тематику. Осмислено критику таких радіопрограм дописувачами тогочасної періодики та наголошено на видимому процесі інституціоналізації українських радіогодин в ефірі радіостанцій інших країн.

Новизна. Детально проаналізовано тематичний, жанровий, змістовий потенціал розмовних українських радіопрограм в інформаційному просторі Північної Америки в 1933 р.

Практичне значення результатів дослідження полягає у внесенні до наукового, науково-популярного дискурсу документальних свідчень становлення системи світового українськомовного радіо в контексті його розмовного контенту в інформаційному просторі Північної Америки у 1933 р.

Ключові слова: радіовідчит, радіоефір, світове українське радіомовлення, скетч, українськомовна радіограма.

I. Вступ

На початку ХХІ ст. в суспільстві триває дискусія щодо того, яким буде медіапростір у цифрову добу: чи є майбутнє в друкованій періодики, яким буде радіо у світі, де електронна інформація повсюдно досяжна у відкритому доступі. У це складно повірити, але майже століття тому подібна дискусія також була, проте у відмінному контексті. Проактивні читачі популярних газет переконували, що альтернативи їм радіо запропонувати не могло, адже «само тому, що культура поступає щораз вище, людина має все вищі вимоги, люди з кожним роком домагаються все більше і газети стараються заспокоїти ці домагання читачів» [15, с. 2] Навіть думка про те, що цивілізаційно радіо може замінити насолоду друкованим текстом, у сучасників не виникала, адже: «Чи можете зажадати від радія, щоби вам розповіло, що діється у світі, скажімо, в десятій годині передполуднем! Газету можете забрати з собою всюди: на залізницю, на килимок лісового моху, до тракторячого сільського воза. Газета піде з вами всюди: можете її витягнути з кишені на межі пахучій материнкою, на камені старих руїн, у лісовій хижині, коли нараз пуститься зливний дощ» [15, с. 2].

Логіка історичного поступу неквапливо вносила корективи, і на кінець першої третини ХХ ст. радіомовлення сприймали як перспективне сучасне медіа, орієнтоване не лише до розваг, а й інформування, пізнання навколишнього світу та навіть представлення себе широкому загалу, адже присутність в інформаційному порядку денному на радіо була мірилом статусності та модерновості. Місце українства в загальносвітовому медіадискурсі в різні роки досліджували О. Богуславський, М. Васьків, Є. Дмитровський, Б. Змерзлий, Ю. Каганов, С. Калібовець,

І. Крупський, В. Лизанчук, Н. Сидоренко. Генеза зарубіжного українськомовного радіо збагачена мемуаристикою М. Сурмача та П. Кекіша, доробком з історії радіомовлення української діаспори С. Галушчака, Б. Червіка (США), М. Сімонато (Бразилія) та ін.

II. Постановка завдання та методи дослідження

Мета статті – простежити особливості розмовних радіопрограм, організовуваних українцями в країнах Північної Америки в 1933 р.

Завдання дослідження випливає з мети розвідки та полягає в розгляді тематики, жанрової системи, періодичності, рівня сприйняття й впливу розмовних програм, організовуваних українцями в країнах Північної Америки в 1933 р.

Об'єкт дослідження – окремі розмовні радіопроекти українською, англійською, французькою мовами, створені українцями для північноамериканського радіопростору в 1933 р.

Для реалізації поставленої мети використано такі методи: історіографічний, моніторингу архівних джерел, кліпінгу окремих повідомлень за заданими параметрами пошуку, контент-аналіз 98 виявлених матеріалів за темою розвідки. Достовірність отриманих результатів досягнуто за наслідками використання загальнонаукових методів аналізу, синтезу, а також дедуктивного та спостереження.

III. Результати

Українці активно включилися в процес створення звукового контенту для радіо своїми піснями, відчитами, скетчами, радіобалами, використовуючи різноманітні інструменти залучення уваги аудиторії потужних національних радіостанцій чи то локальних радіоініціатив з місцевою зоною покриття радіосигналом до багатой народної творчості, різноманітної сучасної музичної культури тощо.

Голоси талановитих співаків з невідомої для більшості американців України були на слуху, українські пісні радо сприймали та схвально оцінювали сучасники. Утім нашим співвітчизникам було не лише що проспівати, а й розповісти світові. Яскраві картини героїчної боротьби, військової звитяги та культурних феноменів самобутньої самостійної автентичної культури заворожували у викладі спікерів-аматорів, які з любов'ю, неважливо: українською чи англійською мовами, розповідали про свою Батьківщину. Розмовні програми на радіо, між тим, мали другорядне порівняно з піснею значення, частіше їх використовували як короткі інформаційні преамбули перед виступом музичних колективів та між виконанням окремих композицій, вони містили лаконічну довідку про композитора, колектив чи легенду появи тієї чи іншої музичної історії. Активізація відкриття світові різноманітного культурного надбання відбулося в процесі популяризації радіомовлення, за наслідками збільшення програм та осіб, задіяних у їхній підготовці.

Світові та українцям перед приймачами щороку частіше розповідали про історію країни, людей, життя яких стало її уособленням, творчість, надбання якої було достойним представлення світові. У межах лише одного 1933 р. продемонструємо поступ, який на власному ентузіазмі здійснили радіолюбителі, активісти радіосправи в питаннях позиціонування українства, відкриття світу та гуртування тих, хто асоціював себе з Україною, навколо спільної історії, культури, духовності.

Весь розмовний радіоконтент української тематики оформлений, між тим, різними мовами можемо умовно поділити на скромно представлену розважальну тематику, а також потужний просвітницько-культурологічний сегмент. Останній часто виражався в доповідях на історичну тематику, таке, до прикладу робив М. Сурмач. У своїй періодичній програмі в ранковому суботньому таймслоті радіостанції «WOR» у Нью-Йорку (США) він розкривав широкому загалу окремі сторінки української історії. Так, 12 лютого 1933 р. до уваги слухачів виголосили виклад на тему «Що було на Україні після Мазепи». Це була лише частина тижневої програми у викладі журналіста, українського громадсько-політичного діяча, адвоката, видавця та дипломата Л. Цегельського, далі «співав квартет під проводом п. Марії Гребенецької, а музичну програму виповнила оркестра п. М. Сербинського. Програма йшла цілу годину» [3, с. 4]. За тиждень розмовний блок зазначеної програми було присвячено Т. Шевченку, далі музиканти виконали найвідоміші композиції М. Лисенка на слова великого поета. Постає всесвітньо відомого українця систематично була в центрі відчитів українців на радіо. Відзначаючи його роковини у програмі М. Сурми у березні того ж року про Т. Шевченка, його творчу спадщину говорили щотижня. Годинні випуски 6, 12, 19, 26 березня 1933 р. було присвячено «пошануванню пам'яті Т. Шевченка, зпопуляризованню його життєм і значінням творів серед українських і американських слухачів» [9, с. 4]. У першій програмі студент місцевого коледжу М. Михайлов декламував шевченкову поему «Минають дня, минають ночі» у перекладі пані Войнич, «опісля квартет пані Марії Кребенецької відспівав велику кантату Лисенка до слів поеми Шевченка “Бють пороги” До Основ'яненка. Соля а тій кантаті застали виконані П. Гребенецьким (бас) в Великановим (тенор). Крім того квартет відспівав композицію Лисенка до слів Шевченка “Ой діброво, темний гаю” В кінці пані Гребенецька відспівала сольо сопранове “Хосточко моя” (Шевченко-Лисенко)» [9, с. 4]. Багата спадщина у творчості українського поета настільки різноманітна, що від програми до програми контент не лише залишався унікальним, але й не вщухав інтерес до

нього, а слухачі неодмінно надсилали похвальні листи із словами вдячності. У неділю 12 березня 1933 р. в ефірі радіо WOR знову говорили про Т. Шевченка. Цього разу доповідь англійською мовою, аби привернути увагу максимально широкої аудиторії, виголосив адвокат з Нью-Арку (США) С. Шумейко, надалі був концерт, у якому «квартет пані Гребенецької відспівав композицію Бондана Вахнянина до слів Шевченка “ума з Невольника”, сольо басове п. Гребецький, а дуєт (сольо в тенор) пп. Гребенецька і Великанів. Крім того квартет відспівав Лисенка “Пісня Кобзаря з Гонта в Умані” з Гайдамаків. Пан Гребенецький відспівав барітонове сольо “У гаю, гаю” (Шевченко-Лисенко)» [9, с. 4].

Інший зразок тематичного випуску української радіогодини, присвячений Кобзареві, побачив світ 23 березня 1933 р. в ефірі філадельфійської радіостанції WFI. Радіоініціатива реалізована Злученими українськими організаціями м. Філадельфія з нагоди «119-літніх його (Т. Шевченка. – авт.) уродин» [8, с. 4]. 1 квітня того ж року було реалізовано музичну програму подібного змісту. Тоді на радіо WKBW (Буфало, США) півгодини від 16.30 під управою о. С. Мусійчука співів хор «Бандурист». Українською, англійською та французькою мовами в ефірі радіостанції едмонтонського часопису «Edmonton Journal» (Канада) у червні 1933 р. декламували вірші Т. Шевченка М. та І. Буланже. Хлопчики семи й десяти років із родини місцевого лікаря, однак батьки настільки поважно та прихильно ставилися до всього українського, що діти, серед інших мов, з ранніх років вивчали й українську. Для сучасників приклад цих хлопчиків цінний ще й тому, що «коли весь наш український загаль у Канаді... вважатиме за свій обов'язок запізнатися ближче з нашими національними літературними та мистецькими скарбами й постарається вивчити свої діти нашої рідної мови й письма, бо – сказати правду – багато дітей, навіть наших національно-свідомих родичів, у немилосердний спосіб калічать нашу мову і в слові і в письмі» [5, с. 1].

Подібні радіопрограми органічно лягали в еволюційну канву суспільної дискусії щодо просвітницької функції сучасних медіа, адже радіопрограми, фільми та книжки сучасники називали рівноправними складовими триєдиного вектора освічення громадян, які прийшли на зміну усних лекцій. Їх, на думку американського педагога, письменника, піаніста та композитора, професора Дж. Ерскіна «зведено в давнину, коли книжки були дорогими. Нині, коли книжка подешевіла, лекції це зайвий і дорогий пережиток старини» [1, с. 2]. Такі лекції все частіше давали на радіо. В українських радіопрограмах говорили про «українських героїв, що врятували Європу перед навалюю Турків і Татарів» (програму приурочено до 709-ї річниці битви над Калкою) [12, с. 4], відзначали тематичним виступом 250-ту річницю «як над Віднем українські козацькі полки під командою Гоголя. Самуся, Паля і Абазина, помагаючи королеви Собіському, розбили мільйонну турецьку армію» [2, с. 4; 12, с. 4], Січових стрільців [2, с. 4; 13, с. 4]. У листах після останньої програми вдячні парубки висловлювали захоплення героями, яким випала честь заплатити життям за добробут Батьківщини, а досвідчені вояки згадували героїчні будні своїх двобоїв за правду та справедливість на рідній землі. «Я також був Січовий стрілець, охотник, – пише один зі слухачів, – і з стрільцями пережив всі пригоди: Петлюра, Денікін, Червона Армія, та відтак польський полон, був злapanий в Жмеринці. Цілий час був з галицькою українською армією, тому та програма про Січових Стрільців найбільше пригадала мені пережиті дні» [2, с. 4].

Серед тематики розмов у радіоефірі з українцями: релігійні питання [6, с. 4], будні емігрантського життя, зокрема в програмі 11 червня 1933 р. «20 літ тому в Нью Йорку» «робили підсумок двох десятиліть формування української громади в США. Сучасникам при цьому «сурвишки позі плечі лазили» (Куцик), бо то була програма так ніби суд над тими, що живуть і що помирали, майже кожного громадянина згадалось, що брав яку-небудь участь у громадянським життю в Нью Йорку 1913 року. Кождий, що пам'ятає той рік, коли слухав, то так і думав: “чому то я більше не працював”; несподівався, що хтось то запам'ятає, і коли б знав, що знов хтось буде здавати звіт, що кождий тепер робить, то кождий робив би більше» [2, с. 4].

Страшний голод в Україні у програмах того часу викладали в порівнянні з «роком Миру і добробуту», яким його було названо у США [6, с. 4]. Через радіо українцям не лише розповідали про страшні людські втрати, коли «4 мільйони Українців, муштин і жанок і дітей, загинули з голоду на Україні під большевиками лише за минулий 1932 рік. За один рік 4 мільйони!» [7, с. 3], але й закликали до участі в національному дні жалоби, поминальних служб у церквах та навіть «зійтися на великий сенародний здвиг до Нью Йорку в найближчу суботу, значить 18 листопада, в годині 10 рано на Вашингтон Сквер» [7, с. 3], щоб там провести великий «протестаційний похід аж до 67 вулиці Іст, а потім улідимо велике, масове віче в Сетнтрал Опера Гавс, на котрому будуть промовляти визначні бесідники, свої й чужі» [7, с. 3]. Доктор С. Демидчук у промові на радіо WOV, аранжованій М. Сурмачем, закликав українську громаду не боятися більшовиків та в повен голос заявити про себе, аби врятувати Батьківщину з «пазурів кровожадного вампіра» [7, с. 3].

Заслужують на увагу програми просвітницької тематики, зокрема «Мати і дитина» в ефірі радіопрограми М. Сурмача на радіостанції WOV. Ефір мав бути представлений «всіма діточими піснями, що співали матері дітям в колісці, на колінах і т. п.» [3, с. 4]. Увага авторів до таких тем мала забезпечити спадкоємність поколінь, тому композиції, які наспівували їм батьки, або

самі своїм дітям, для включення в радіопрограму закликали надсилати слухачів. У підсумку до програми було включено композиції з приспіваними: «Ой, люлю, люлю», «Ой ходить сон», «Поломаласі, поломаласі колисолько новая», «Сорока, ворона», «Тосі, тосі», «Печу, печу бабку», «Їде, їде, пан, пан», «Куй, куй, ковалі», «Був дід монька» та ін. [3, с. 4].

Радіопрограми розважального спрямування в розмовному ефірі українською для північноамериканської аудиторії у 1933 р. були представлені першими зразками постановок у формі скетчів, де головними героями були Василь і Маруся. Герої ранкової програми на радіо WOV (Нью-Йорк США) полюбилися аудиторії від перших випусків, створюваних М. Сурмачем. Спеціально для радіоефіру готували короткі сценки, які окремою рубрикою виголошувалися наживо. Серед тем «Заручини Василя з Марусею» (відбулися 21 травня 1933 р. о 08.30–09.30 [11, с. 4]), «Маруся у сусідки» (8 жовтня 1933 р. о 08.30–09.30 [4, с. 4]), «Василь іде на війну» (29 жовтня 1933 р. о 08.30–09.30 [14, с. 4]). Програму створювали буквально за участю громади, свідченням цьому періодичні звернення до аудиторії з проханням надсилати тексти пісень до програм на певну тематику, або ж запрошення акторів до озвучування окремих ролей у скетчі: «Ще лиш шукаємо спресоу хто буде грати ролю з маленького сусідського хлопчика (півтора року), бо без того не можна обійтися» [4, с. 4]. Та навіть основний акторський склад не був сталим, так, у програмі 29 жовтня головну роль Марусі «перший раз буде грати панна Максимів з Бронкс» [14, с. 4].

На кінець року тематика розроблюваних для радіопрограм скетчів розширилася, а рівень їхнього виконання ускладнився: на допомогу акторам прийшли учасники Української Сокільської Орхестри у складі 18 осіб, а також чоловічий квартет під проводом М. Гребенецького. У ранковій недільній програмі М. Сурмача 12 листопада спільними зусиллями слухачам презентували скетч «Москалі в Галичині» із музичним блоком у виконанні зазначених колективів [16, с. 4].

Попри інституціоналізацію радіопростору, професіоналізацію роботи ведучих, продюсерів, акторів та музикантів, продовжувала лунати й критика: «Аранжери тих годин мають дуже часто тільки бізнес на думці, а часами під покришкою української години перепачковується навіть большевицька пропаганда. А найгірше в тім те, й бізнес і пропаганду ведуть дуже часто при помості недоладно ліпленої й зле виконаної української програми» [10, с. 3]. Автор І. Трембляк робить закид і на адресу вправності музикантів: «Виступить якась слабенька собі мандолінова орхестра, ще слабший хор і такі самі солісти, і з того твориться українську годину. З таких годин пожитку нема. Їх не будуть слухати не то чужинці, а навіть свої, що дорожать своєю піснею і музикою» [10, с. 3]. Можливий вихід активіст вбачає в суворому контролі за змістом таких програм і санкціонуванні їхнього випуску українських громадських, установ або церковних організацій на місцях.

IV. Висновки

У відповідь на такі закиди в ті роки досвідчений радіоменеджер М. Сурмач констатував: «Колісь лиш заграв українську мельодію, а вже посипались листи з признанням, з компліментами та захоотою до дальших програм» [2, с. 4], нині ж популярністю користується «Або дуже патріотична або дуже народно-сільська програма на радіо» [2, с. 4]. Тож задовольнити музичні, культурні смаки численної аудиторії було неможливо, так само як і зупини їхній поступ, виникнення нових форматів і ініціатив. Серед таких радіобали, популярні серед сучасників заходів, які являють собою унікальний зразок виходу ефірної програми за межі цифрового медіапростору та потребують дослідження в майбутньому.

Список використаної літератури

1. Відчит і книжка. *Свобода*. 1933. Ч. 241. С. 2.
2. Вісти з Січового базару «Сурми». *Свобода*. 1933. Ч. 125. С. 4.
3. Вісти з Січового базару «Сурми». *Свобода*. 1933. Ч. 149. С. 4.
4. Вісти з Січового базару «Сурма». *Свобода*. 1933. Ч. 233. С. 4.
5. Молоденькі французи виголосили вірші Шевченка на радіо. *Свобода*. 1933. Ч. 141. С. 1.
6. Послухайте. *Свобода*. 1933. Ч. 277. С. 4.
7. Промова д-ра С. Демидчука в радіо програму Сурми з Нью Йорку в справі голоду на Україні. *Свобода*. 1933. Ч. 269. С. 3.
8. Радіо програма в пам'ять Шевченка в Філадельфії. *Свобода*. 1933. Ч. 64. С. 4.
9. Сурмач М. Місяць Шевченка на радіо. *Свобода*. 1933. Ч. 56. С. 4.
10. Трембляк І. Українські години на Радіо. *Свобода*. 1933. Ч. 66. С. 3.
11. Українська програма на радіо. *Свобода*. 1933. Ч. 114. С. 4.
12. Українська програма на радіо. *Свобода*. 1933. Ч. 125. С. 4.
13. Українська програма на радіо. *Свобода*. 1933. Ч. 138. С. 4.
14. Українська радіо-година. *Свобода*. 1933. Ч. 251. С. 4.
15. Що ми робили би без газет? *Свобода*. 1933. Ч. 180. С. 2.
16. Radio. *Свобода*. 1933. Ч. 258. С. 4.

References

1. Vidchyt i knyzhka [Report and book]. (1933). *Svoboda*, 241, 2 [in Ukrainian].

2. Visty z Sichovoho bazaru «Surmy» [News from the Sich Bazaar «Surma»]. (1933). *Svoboda*, 125, 4 [in Ukrainian].
3. Visty z Sichovoho bazaru «Surmy» [News from the Sich Bazaar «Surma»]. (1933). *Svoboda*, 149, 4 [in Ukrainian].
4. Visty z Sichovoho bazaru «Surmy» [M.S. News from the Sich Bazaar «Surma»]. (1933). *Svoboda*, 233, 4 [in Ukrainian].
5. Molodenki frantsuzy vyholosyly virshi Shevchenka na radio [Young French people sang Shevchenko's poems on the radio]. (1933). *Svoboda*, 141, 1 [in Ukrainian].
6. Poslukhaite [Listen]. (1933). *Svoboda*, 277, 4 [in Ukrainian].
7. Promova d-ra S. Demydchuka v radio prohramu Surmy z Niu Yorku v spravi holodu na Ukraini [Speech by Dr. S. Demydchuk on the radio program of Antimony from New York on the famine in Ukraine]. (1933). *Svoboda*, 269, 3 [in Ukrainian].
8. Radio prohrama v pam'iat Shevchenka v Fyladelfii [Radio program in memory of Shevchenko in Philadelphia]. (1933). *Svoboda*, 64, 4 [in Ukrainian].
9. Surmach M. Misiats Shevchenka na radio [Trumpet M. The moon of Shevchenko on the radio]. (1933). *Svoboda*, 56, 4 [in Ukrainian].
10. Trembliak I. Ukrainski hodyny na Radio [Tremblyak I. Ukrainian hours on the Radio]. (1933). *Svoboda*, 66, 3 [in Ukrainian].
11. Ukrainska prohrama na radio. [Ukrainian program on the radio]. (1933). *Svoboda*, 114, 4 [in Ukrainian].
12. Ukrainska prohrama na radio. [Ukrainian program on the radio]. (1933). *Svoboda*, 125, 4 [in Ukrainian].
13. Ukrainska prohrama na radio. [Ukrainian program on the radio]. (1933). *Svoboda*, 138, 4 [in Ukrainian].
14. Ukrainska radio-hodyna [Ukrainian radio hour]. (1933). *Svoboda*, 251, 4 [in Ukrainian].
15. Shcho my robyly by bez hazet? [What would we do without newspapers?]. (1933). *Svoboda*, 180, 2 [in Ukrainian].
16. Radio [Radio]. (1933). *Svoboda*, 258, 4 [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 31.09.2020.

Received 31.09.2020.

Hirina T. Explication of the National Identity of the Ukrainian Community in Reports on North American Radio in 1933

The purpose of the article is to trace the peculiarities of conversational radio programs organized by Ukrainians in the countries of North America in 1933.

The research methodology is based on the use of general scientific methods of analysis, synthesis, as well as deductive and observational methods; implementation of historiographical, method of monitoring archival sources, clipping of individual messages according to the specified search parameters, content analysis of almost a hundred detected materials on the topic of intelligence.

Results. As a result of the research, the priority of musical content over broadcast radio programs created by Ukrainians in the USA and Canada in 1933 was established. Outside of it artists (mostly writers and composers), conversation with the listener on spiritual and religious topics. Particular attention was paid to the events in the homeland, the actualization of the Ukrainian agenda in the global political arena, which was especially exacerbated by famine in the country. Rarely on the air of such radio programs could be heard humorous scenes in the form of sketches on entertaining or sharp socio-political topics. The critique of such radio programs by the contributors of the periodicals of that time is comprehended and the visible process of institutionalization of Ukrainian radio hours on the air of radio stations of other countries is emphasized.

Novelty. For the first time in the scientific discourse the thematic, genre, semantic potential of conversational Ukrainian radio programs in the information space of North America in 1933 was analyzed in detail.

The practical significance of the research results lies in the introduction into the scientific, popular science discourse of documentary evidence of the formation of the world Ukrainian-language radio system in the context of its spoken content in the information space of North America in 1933.

Key words: radio report, radio broadcast, world Ukrainian radio broadcasting, sketch, Ukrainian-language radio program.

Гиріна Т. С. Експлікація національної ідентичності українського общества в отчетах на радио Северной Америки в 1933 г.

Цель статьи – проследить особенности разговорных радиопрограмм, организованных украинцами в странах Северной Америки в 1933 г.

Методология исследования основывается на использовании общенаучных методов анализа, синтеза, а также дедуктивного и наблюдения; имплементации историографиче-

ского, метода мониторинга архивных источников, клипинга отдельных сообщений по заданным параметрам поиска, контент-анализе почти ста обнаруженных материалов по теме.

Результаты. Установлена приоритетность музыкального контента над разговорным в эфире радиопрограмм, создаваемых украинцами в США и Канаде в 1933 г. Среди тематики единичных непериодических отчетов – военная победа украинцев на разных этапах национальной борьбы, жертвенность и героизм отдельных украинцев, творческое наследие известных в Украине и за ее пределами художников (чаще писателей и композиторов). Особое внимание уделяли событиям на Родине, актуализации украинской повестки дня на глобальной политической арене, что особенно обострилось голодом в стране. Реже в эфире таких радиопрограмм можно было услышать шуточные сценки в форме скетчей на развлекательную или острую социально-политическую тематику. Осмыслена критика таких радиопрограмм корреспондентов тогдашней периодики и отмечена в процессе институционализации украинских радиочасов в эфире радиостанций других стран.

Новизна. Проанализирован тематический, жанровый, содержательный потенциал разговорных украинских радиопрограмм в информационном пространстве Северной Америки в 1933 г.

Практическое значение результатов исследования заключается во внесении в научный, научно-популярный дискурс документальных свидетельств становления системы мирового украинского радиовещательного радио в контексте его разговорного контента в информационном пространстве Северной Америки в 1933 г.

Ключевые слова: радиоотчет, радиоэфир, мировое украинское радиовещание, скетч, украиноязычная радиопрограмма.